

KANCELARIA ADWOKACKA

Adwokat Michał Muzyczka

ul. Czarnieckiego 1/1, 37-500 Jarosław

NIP 7921945762, Regon 180510721

tel. 16 621 21 50

02715

Jarosław, dnia 26 czerwca 2014r.

Trybunał Konstytucyjny

al. J. Ch. Szucha 12a, 00-918 Warszawa

skarżący: S   R

zam.

pełnomocnik: adw. Michał Muzyczka

ul. Czarnieckiego 1/1, 37-500 Jarosław

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając w imieniu skarżącego S   R   (pełnomocnictwo w załączeniu), w związku z naruszeniem przysługujących mu praw i wolności konstytucyjnych, poprzez rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego w P   z dnia sierpnia 2013r. sygn.   utrzymanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w R   z dnia lutego 2014r., sygn. akt   (doręczonego pełnomocnikowi dnia 27 marca 2014r.), wnoszę o:

I. stwierdzenie, że art 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 10 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r., o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. Z 2008r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) jest niezgodny z art. 67 ust 1 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 i 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim pozbawia ubezpieczonego pobierającego świadczenie rentowe z tytułu częściowej, okresowej niezdolności do pracy możliwości płacenia rolniczego ubezpieczenia społecznego, a tym samym pozbawia możliwości zaliczenia okresu pracy wykonywanej w gospodarstwie rolnym na poczet ogólnego stażu pracy, co w rezultacie jest krzywdzące dla skarżącego, gdyż w latach 1980-1998 faktycznie wykonywał on prace w gospodarstwie rolnym i okresy tej pracy powinny zostać uwzględnione do ustalenia jego prawa do emerytury w wieku obniżonym. Ponadto powyższe przepisy naruszają wskazane normy Konstytucyjne w zakresie w jakim pozwalają na przyjęcie, że sam fakt pobierania renty z tytułu częściowej, okresowej niezdolności do pracy wyklucza takie osoby z możliwości, chociażby dobrowolnego, opłacania składek na

---

ubezpieczenie społeczne rolników i pozbawia je możliwości uzyskania emerytury z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub doliczenia tego okresu do wieku emerytalnego.

II. przyznanie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W ocenie skarżącego przez wydanie wskazanego na wstępie orzeczenia zostało naruszone przysługujące mu następujące prawa: do zabezpieczenia emerytalnego określonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, a także wynikające z art. 37 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 30 Konstytucji RP prawo do godności człowieka, gdyż dla oceny systemu emerytalnego duży wpływ ma zasada nienaruszalności godności człowieka, gdyż można przyjąć, że niewłaściwa regulacja ubezpieczeń emerytalnych, wpływając na poziom życia emerytów i obniżając go poniżej standardów gwarantujących zachowanie życia godnego w danym społeczeństwie, narusza ich godność. Ponadto naruszone zostały zasady wynikające z art. 2 Konstytucji, tj. zakaz działania prawa wstecz i zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i prawa oraz bezpieczeństwa prawnego obywateli. Doszło również do naruszenia prawa do równego traktowania przez organy Państwa, wyrażonego w art. 32 Konstytucji RP poprzez pozbawienie skarżącego prawa do opłacania składek na ubezpieczenie rolników, tylko z uwagi na fakt, iż pobierał rentę z ZUS, podczas gdy wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym, tak jak inni rolnicy, którzy taką składkę mogli uiszczać, uzyskując dodatkowe lata do wieku emerytalnego, a tym samym prawo do emerytury.

Uzasadnienie

I. Dotychczasowy przebieg sprawy.

Decyzją z dnia   maja 2013r., znak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R   odmówił skarżącemu prawa do emerytury. Podstawa prawna , na której organ rentowy oparł swoje rozstrzygnięcie to ustawa z dnia 17 grudnia 1998r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Z 2009r., Nr 153 poz. 1227 ze zm) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy podał, że skarżący zgodnie z art. 184 w/w ustawy spełnił na dzień   kwietnia 2013r., wymagany wiek emerytalny, a także warunek stażu pracy w warunkach szczególnych – 17 lat 8 miesięcy i 22 dni, jednakże nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999r., co najmniej 25 lat okresów składkowych

KANCELARIA ADWOKACKA

Adwokat Michał Muzyczka

ul. Czarnieckiego 1/1, 37-500 Jarosław

NIP 7921945762, Regon 180510721

tel. 16 621 21 50

---

i nieskładkowych, a z dokonanych ustaleń wynika, iż posiada on łączny staż pracy w ilości 21 lat i 5 dni.

Skarżący w dniu   maja 2013r., wniósł odwołanie od decyzji ZUS, zaś w odpowiedzi organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasową argumentację.

Pismem z dnia   sierpnia 2013r., pełnomocnik S   R   , precyzując odwołanie wniósł o przyznanie skarżącemu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Ponadto domagał się doliczenia do stażu pracy okresu od grudnia 1980r.,   grudnia 1998r., w którym skarżący prowadził gospodarstwo rolne.

Sąd Okręgowy w P   wyrokiem z dnia   sierpnia 2013r., sygn. akt   oddalił odwołanie ubezpieczonego. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd wskazał, iż S   R   począwszy od   lipca 1990r., był uprawniony do renty inwalidzkiej - do   grudnia 2013r. Sąd I instancji ustalił również, że S   R   stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w gospodarstwie rolnym rodziców położonym w C   (obecnie M   ) o pow.   ha. Ubezpieczeniu społecznemu rolników podlegał od stycznia 1981r., do   grudnia 1988r. Obecnie nadal wspólnie z żoną prowadzi gospodarstwo rolne o pow. ponad 1 ha i jest płatnikiem podatku rolnego. Dodatkowo zdaniem Sądu skoro skarżący w okresie od   września 1978r., do   lipca 1990r., pozostawał w stosunku zatrudnienia, a od   lipca 1990r., pobierał świadczenie rentowe to nie mógł w tym czasie podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, gdyż osoby pozostające w zatrudnieniu jak i osoby, które miały ustalone prawo do emerytury lub renty nie mogły podlegać temu ubezpieczeniu. W związku z powyższym Sąd uznał, iż okres pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym w latach 1980 – 1998 nie może zostać uwzględniony przy ustalaniu jego prawa do emerytury, tym samym nie spełnił on przesłanek przyznania prawa do dochodzonej emerytury.

Skarżący od powyższego wyroku wniósł apelację, w której zarzucał, że Sąd I instancji błędnie ocenił jego sytuację i niezasadnie nie zaliczył mu pracy wykonywanej w gospodarstwie rolnym do ogólnego stażu czasu pracy. Dodatkowo skarżący podnosił, iż pobieranie zasiłku rentowego z tytułu częściowej, okresowej niezdolności do pracy w okresie po   lipca 1990r., nie uniemożliwiało zaliczenia okresu pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym do ogólnego stażu pracy (okres   lipca 1990r., -   grudnia 1998r.), tym bardziej, że skarżący opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Pobieranie renty z tytułu częściowej, okresowej niezdolności do pracy nie może samo przez się wykluczać skarżącego

---

z obowiązkowego ubezpieczenia społecznego rolników, a tym samym pozbawiać go możliwości zaliczenia okresu pracy wykonywanej w gospodarstwie rolnym do ogólnego stażu pracy.

Sąd Apelacyjny w R   wyrokiem z dnia   lutego 2014r., sygn. akt   oddalił apelację skarżącego. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd podał, iż w świetle obowiązującej od 1 stycznia 1991r., ustawy z dnia 20 grudnia 1990r., o ubezpieczeniu społecznym rolników, z mocy ustawy rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu podlegają jedynie osoby wymienione w art. 7 i 16 i to przy zastrzeżeniu, że nie podlegają w tym czasie innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Za chybiony uznał zarzut nieuwzględnienia okresu opłacania przez skarżącego składek na ubezpieczenie społeczne rolników do stażu ubezpieczeniowego niezbędnego do przyznania emerytury.

II.   Uzasadnienie wniosków o uznanie przepisu za niezgodnego z Konstytucją.

Zauważyć należy, że zgodnie z normą konstytucyjną zawartą w art. 67 ust 1 obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego, a zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Jednocześnie nie sposób pominąć, iż zgodnie z art 37 ust. 1 Konstytucji, kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji.

Przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r,m o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu prawo do świadczenia nabywają osoby w obniżonym wieku emerytalnym, wynoszącym dla mężczyzn 60 lat, którzy udowodnią 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1 stycznia 1999r., a w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. W przedmiotowej sprawie podnieść również należy, iż zgodnie z art 10 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56 jak okresy składkowe, min. okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które przewidziane w odrębnych przepisach składki oraz jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art.

KANCELARIA ADWOKACKA

Adwokat Michał Muzyczka

ul. Czarnieckiego 1/1, 37-500 Jarosław

NIP 7921945762, Regon 180510721

tel. 16 621 21 50

5-7 w/w ustawy są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu (wyrok SN z dnia 3.12.2004r., sygn. akt II UK 59/04).

Podkreślić należy, iż w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1986r., sygn. akt II UR 14/86, opartym na kanwie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r., o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i ich rodzin, został wyrażony pogląd, iż określenie „osoba uprawniona” do emerytury lub renty inwalidzkiej użyte w art. 25 ust. 3 w/w ustawy, definiuje rolnika, który przekazał gospodarstwo rolne następcy lub Państwu i w wyniku tego miał ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej. Określenie to nie obejmuje więc rolnika, który miał ustalone prawo do okresowej renty inwalidzkiej.

Zdaniem skarżącego pominięcie okresu uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne rolników przy określaniu wymiaru emerytury jest dla niego krzywdzące i niezgodne z konstytucyjnym prawem do zabezpieczenia społecznego oraz zasadami sprawiedliwości społecznej i równego traktowania.

Jednocześnie podnieść należy, że w wyroku NSA z dnia 21 października 1983r., sygn. akt II SA 1269/83 wyrażono stanowisko, że omawiane przepisy nie uzależniają obowiązku opłacania składki na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników od tego czy rolnik jest uprawniony do zaopatrzenia emerytalnego z innego tytułu i czy z zaopatrzenia takiego korzysta. Podkreślenia wymaga fakt, iż okoliczność, że skarżący korzysta już ze świadczeń emerytalnych z innego tytułu nie mogła stanowić podstawy do zwolnienia go od opłacania składki na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników skoro spełniał on wszystkie inne warunki powodujące obowiązek płacenia.

Skarżący dostrzega niezgodność wyżej powołanych przepisów, gdyż w jego ocenie pozbawienie go możliwości opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników powoduje utratę uzyskania odpowiednich okresów składkowych w celu skorzystania z uprawnień do przejścia na emeryturę. Zaznaczyć należy, że Sąd I jak i II instancji pominął okresy, w których ta składka była opłacana.

Zasady wywodzone przez Trybunał Konstytucyjny, min. zasada zaufania obywateli do organów państwa i stanowionego przezeń prawa, której elementami są zasada ochrony praw nabytych i zasada pewności prawa, przejawiają się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, by nie stanowiło ono swoistej „pułapki dla obywatela”. Obywatel powinien mieć przede wszystkim możliwość układania swoich spraw w zaufaniu, iż nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz

---

w przekonaniu, że jego działania podejmowane pod rządami obowiązującego prawa i wszelkie związane z nim następstwa będą także później uznane za porządek prawny (orzecz. TK z 24.05.1994r., sygn. akt K 1/94).

Państwo zobowiązane do świadczeń emerytalnych na rzecz obywateli i zarazem mające świadomość złej kondycji systemu emerytalnego ma powinność podjęcia działań naprawczych. Obejmować one mogą różne dziedziny życia i wzajemnie się uzupełniać. Obowiązki państwa stworzenia efektywnego systemu emerytalnego są jednak instrumentalne wobec wyrażonego w art. 67 ust. 1 konstytucji prawa obywatela do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego - prawa do emerytury (wyrok TK z dnia 6 maja 2014r., sygn. akt K 43/12)

W świetle powyższego orzeczenia należy zauważyć, iż rozwiązanie, w którym obywatel może dobrowolnie uiszczać składkę na ubezpieczenia społeczne jest rozwiązaniem korzystnym również dla Państwa, gdyż zapewnia dochody na poczet funduszy ubezpieczeń społecznych, których według rządzących brakuje. Zatem ewentualne pozytywne rozstrzygnięcie skargi przez Trybunał będzie wiązało się z koniecznością uzupełnienia przez skarżącego i osoby mu podobne nie opłaconych składek.

Również w motywach rozstrzygnięcia z dnia 13 maja 2014 r. sygn. SK 61/13 Trybunał Konstytucyjny wskazywał, iż różnicowanie sytuacji prawnej obywateli musi pozostawać w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią przepisów, w których zawarta jest kontrolowana norma, oraz musi służyć realizacji tego celu i treści. Musi ono również mieć proporcjonalny charakter, gdyż waga interesu, któremu ma ono służyć musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych. W cytowanym wyroku Trybunał uznał, iż art. 32 może być w zw. z art. 67 Konstytucji RP wzorcem kontroli skargi konstytucyjnej.

W niniejszej sprawie takiego uzasadnienia dla różnicowania sytuacji obywateli nie sposób dostrzec.

Mając powyższe na uwadze wnoszę jak na wstępie.

Załączniki:

- 1) 4 odpisy skargi wraz z załącznikami;
- 2) Wyrok SA w R z dnia lutego 2014r. sygn.
- 3) wyrok SO w P z dnia sierpnia 2013r. sygn.
- 4) apelacja od wyroku SO w P z dnia sierpnia 2013r. sygn.
- 5) pełnomocnictwo.

ADWOKAT

Michał Muzyczka

z uzasadnieniem;
z uzasadnieniem;